

[Evan Jensen.]

tende tilgang. Nogle skoler på landet har f. eks. ikke kunnet klare sig under den strukturudvikling, vi har gennemlevet i de senere år. Men vi har også set nye friskoler og nye private skoler i det hele taget dukke op. Det er måske ikke friskoler i traditionel forstand. Således har vi set skoler dukke op i forbindelse med centralisering inden for folkeskolen. Som protest mod, at børnene skulle gå i skole i et andet sogn, oprettede forældrene deres private skole. Nogle kan mene, at det geografiske er et fattigt grundlag at oprette en friskole på. Ja vel, men en trøst er det, at hvis forældrene ikke vil ofre noget på deres skole — ikke blot økonomisk, men også på anden måde må en friskole bakkes op — ja, så vil den snart opføre sig at eksistere.

De senere år har føjet endnu en gren til de private skolers stamme: de små skoler eller lilleskolen: Friskolen har som sagt ikke talmæssigt repræsenteret de mange, men det er ikke, fordi den ønskede at være forbeholdt de få. Alle sociale lag har været repræsenteret i friskolekredsene — friskolekredsene har ikke ønsket at være et lukket land, noget eksklusivt, tværtimod — og det tror jeg også fortsat er friskolens ønske. Lovgivningen bør bidrage hertil.

Vi skal nu have en ny lov for friskolerne og de private realskoler. Ministeren nævner i sin fremsættelsestale, at de nye tjenestemandsløve og loven om statsstøtte til visse private skoler har gjort en revision af tilskudsbetingelserne aktuel, og at lejligheden så benyttes til også at gennemføre visse andre ændringer.

Jeg skal på venstres vegne anbefale lovforslaget. Der er forskellige ting, vi ønsker at få nærmere belyst i udvalget, og jeg skal derfor blot hæfte mig ved nogle få enkeltheder i forslaget.

Der åbnes mulighed for, at en friskole i særlige tilfælde henviser sine elever i 6. og 7. skoleår til en anden privatskole. Det har hidtil været muligt for elever i 7. skoleår. Udvidelsen til 6. kan få betydning for mindre friskoler, der nu kan samarbejde. Ministeren nævner, at et sådant samarbejde mellem flere friskoler indebærer visse befordringsudgifter. Det er i det hele taget et problem for friskolerne. Til folkeskolen transporteres de mindre børn efter visse

retningslinjer. Det er jo ikke ufarligt i vor tid for de mindre elever at færdes på skolevejene. Ministeren har ikke løst problemet for de private skoler med dette forslag. Ministeren siger: man vil imidlertid finde det rimeligt, om hjemstedskommunen yder tilskud hertil i samme omfang som til elever i folkeskolen. Ja, det vil jeg også.

Både friskolerne og de private realskoler skal kunne oprette børnehaveklasse i tilknytning til 1. skoleår. Det er udmærket. For at få tilskud kræves mindst 10 elever pr. klasse hvert finansår. Kravet om 10 elever forekommer mig rimeligt. Om det skal være hvert finansår eller i gennemsnit over 2 eller 3 finansår, bør overvejes. For mindre skolekredse kan det blive et lærerproblem, hvis man et enkelt år kommer under de 10 elever. Hvad skal man så gøre ved læreren, og hvordan får man en ny næste år?

Jeg er glad for bestemmelsen om de private skolers adgang til at etablere specialundervisning, og at de skal kunne henvise elever til specialundervisning ved en anden privat skole eller ved hjemstedskommunens skolevæsen. Det sidste forekommer mig dog noget upraktisk, i hvert fald for de skoler, der har kostafdeling.

Tilsynsbestemmelserne forekommer mig også rimelige. Det må være rigtigt, at den stedlige tilsynsførende ikke tilhører skolens forældrekræds, men at vedkommende vælges af forældrene til skolens elever, hvis man ønsker en tilsynsførende i stedet for skolekommissionen.

Om § 12s tilskudsbestemmelser vil jeg kun sige et par enkelte ord. Der sker jo nu en stramning, hvad angår kravet om elevtallet fra 1. til 7. skoleår, idet der nu forlanges 10 elever pr. klasse og mindst 20 elever i alt på en skole igennem de seneste tre finansår, for realskolen 12 elever. Her har vi et punkt, hvor der må fares med lempe, hvis man ikke skal komme til at udhule det gode princip om forældres frihed til selv at drage omsorg for deres børns undervisning. Selv om dette forslag strammer kravene til skolens elevtal, er det meget moderate krav, der stilles, ikke mindst når man også ser på § 16.

§ 12, stk. 1, punkt 5, indeholder en bestemmelse om, at en betingelse for tilskud er, at skolepengene ikke skønnes urimeligt høje. Jeg vil gerne sige, at man må håbe, denne be-